

939

FRAGMENTA Auctor Plutarchi hunc librum in opinionem
meam, ex Codice manu scripto, qui in Bibliotheca
in Museo Britannico est, et in p. 301. v. 1. et in p. 302. v. 1.
et in p. 303. v. 1. et in p. 304. v. 1. et in p. 305. v. 1.
et in p. 306. v. 1. et in p. 307. v. 1. et in p. 308. v. 1.
et in p. 309. v. 1. et in p. 310. v. 1. et in p. 311. v. 1.
et in p. 312. v. 1. et in p. 313. v. 1. et in p. 314. v. 1.
et in p. 315. v. 1. et in p. 316. v. 1. et in p. 317. v. 1.
et in p. 318. v. 1. et in p. 319. v. 1. et in p. 320. v. 1.

FRAGMENTA DUO PLUTARCHI.

230

A

21

FRAGMENTA hæc Plutarchi huc usque, ut opinor, inedita, ex Codice manuscripto, qui inter Harleianos in Museo Britannico asservatur N. 5612. visum est typis describere, non quod ipse ~~de~~ illis magnifice nimis sentirem, sed ut, proposito hujus *ἑμμου* exemplo, homines otiosos, & eos præsertim quibus Bibliothecarum cura demandata est, ad codices manuscriptos diligentius excutiendos stimulare.

Genuinos Plutarchi foetus esse qui nunc proferuntur multa suadent: in primis nomen ipsius, quod clare inscribitur; tum locus in quo reperti sunt, in libro scilicet viginti octo alios ejusdem tractatus indubios continente; stylus denique & color orationis Plutarcheo, nisi fallor, per omnia simillimus. Quinetiam nuper didici ex Bandinii Catalogo Codd. MSS. Græc. Bibl. Med. Laurent. T. II. p. 301. hæc eadem, ut verisimile est, fragmenta in Bibliothecâ illâ sub Plutarchi itidem nomine extare. Plut. LVII. Cod. IV.

Accentus, qui nimiam scribenti allaturi erant molestiam, legentibus utilitatem nullam, omisi. In reliquis (præter interpunctionem, quæ non raro mendosissima erat) exemplar manuscriptum fideliter satis, ut spero, expressi; erratis levioribus in imâ paginæ parte qualitercunque correctis, gravioribus autem vitiis, de quibus aliquid proponere longioris operæ esset, asterisco notatis.

Londini. Mense Martio. MDCCLXXIII.

Πλάρχα φιλοσοφᾶ πόλερον Ψυχῆς ἢ Σώματος
ἐπιθυμία καὶ λυπη. Λόγος ιζ.

Ἡ μὲν προθεσις περὶ ἐπιθυμίας γέγονε καὶ λυπῆς, πόλερον σώματος παθῶ ἐσὶν ἢ ἐπὶ σώματι ψυχῆς· καὶ γὰρ εἰ τὴν αὐτοπαθειᾶν ἀπολυσέαι τὸ σῶμα τῶν, ἔ διαφευξέαι τὴν αἰτίαν, ἀλλὰ διὰ σώματι παθῆ φαίνεται καὶ ἀπελγέχεται περὶ ψυχῆν. Ἡ δὲ κοινότης τῶ λόγῳ καὶ τὰ λοιπὰ παθῆ ζήησει¹ συναποβάλλει, φθονον καὶ ἡδονὴν· ὧν τὸ μὲν² λυπη, τὸ δὲ³ ἐπιθυμία συμπεφυκεν· εἴτε πᾶς ἀνὴρ ὧν μὲν λυπεῖται παρόντων· ὧν δὲ διαμελλοντων· ὧν δὲ οὐρεται καὶ μὴ παρόντων· οἷς δὲ ἡδέεται⁴ δεόμενοις. Τὸν μὲν γὰρ κόσμον οἱ φυσικοὶ λείψουσιν ἐκ τετάρων σώματων πρῶτων καὶ μέστων⁵ συνηρησθαι, καὶ ἀνιθεσιν καὶ ἀνιταξίν ἀλλήλοις ἀνω καὶ κατω * φερεὶ ρεπόντων. Τὴν δὲ κακίαν καὶ ἀκοσμίαν τὴν ἐν ἡμῖν τεσσαρεῖς παθῆ τὰ πρῶτα κινεῖ καὶ διαφέρει πρὸ τῆς ἀνιθῆς ἀλακῶς καὶ ἀλογῶς· ἀνω μὲν ἡδονὴ καὶ κατω λυπη· πρῶτω δὲ ἐπιθυμία καὶ ὀπίσω⁶ φθονῶ· ὥσπερ ἐξ ὀργάνων ἀμετρῶν μέλασχημαλίζομενην. Ἐπαρσις γὰρ αὐτῆς

¹ f. συναποβάλλειν, φόβον κ.—

² f. λυπη—

³ f. ἐπιθυμία.

⁴ f. γενομένοις.

⁵ f. συνηρησθαι.

⁶ f. φθονῶ.

¹ ἡδονῆς, συζολῆ· λυπη γίνεσθαι δ' εἰς ἐπιθυμίαν. φεῦγε
 δ' ὁ δέδιεν. ὁ γὰρ μὴν θυμὸς, εἶπε τῆς ἐπιθυμίας ἐσὶν εἶδ' ὅ
 κατ' ὀρεξίν ἀνὴλυτῆσεως ὑφίσταμεν, εἶπε ἕτερον τι
 καὶ διαφορὸν, πολλακίς δὲ καὶ μαχομένον πρὸς ἐπι-
 θυμίαν παθ', ὡς ὑπενόει Πλάτων, ἐκ ἀδηλον, ὅτι καὶ
 αὐτὸ παρέρξει ζητήσιν, εἶπε τὸ σωματὶ ἐκριπνύμεν
 χεῖμαζει τὸν ἄνθρωπον. *

Εοικε παλαιὰ τις αὐτῇ τῇ σωματὶ διαδικασία πρὸς
 τὴν ψυχὴν περὶ τῶν παθῶν εἶναι· καὶ Δημοκρίτῳ μὲν
 ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἀναφερῶν, κακοδαίμων, φησὶν, ἡ τὸ
 σωματὶ ² αὐτῇ δίκῃ λαχόντ' ἀπὸ παντὸς τοῦ
 βίου, ὧν ὀδυνηταὶ ³ κακῶς πεπονθεν * αὐτὸ γένοιτο
 τὸ ἐκκληματ' δι' * ἡδὲως ἀν' ἀκαταψήφισασθαι
 τῆς ψυχῆς, ἐφ' οἷς τὰ μὲν ἀπελυσεν τὸ σωματὶ ταῖς
 ἀμελείαις, καὶ ἐξέλυσε ταῖς μεθαις, ταδὲ κατεφθίρει
 καὶ διεσπασεν ταῖς φιληδονίαις, ὥσπερ ὀργάνῳ τινὶ ἢ
 σκευῆς κακῶς ἔχοντ' ὅν τι χρωμένον ἀφείδως αἰσθασ-
 μέν. Θεοφράστῳ δὲ τὸν ἀντίον εἶπε τῇ σωματὶ
⁴ πολλὰ τὴν ψυχὴν ἐνοικεῖν, ὀλίγους χρόνους βαρεῖς μισ-
 θῶς ὑποβέβησαν, τὰς λυπὰς, τὰς φοβὰς, τὰς ἐπιθυ-
 μίας, τὰς ζήλοισι, αἷς συμφερομένη περὶ τὸ σῶμα
 δικαιότερον ἀν' αὐτῆς δικαζοίτο. πῆρσεν ὅν ἐπιβέβηται,
 καὶ βίαιων ἐφ' οἷς κατεχέται, καὶ ὑβρεῶν ὧν ἀδοξεῖ καὶ

¹ f. ἡδονῆς, συζολῆ λυπη γίνεσθαι·
 ἔρμα δ' εἰς ἐπιθυμίαν· φ.

² f. αἰσθη,

³ f. καὶ κ. π.

⁴ f. πολλὰ.

λοιδορεῖται, τῶν ἐκεῖνε κακῶν ἀναδεχομένη τὰς αἰτίας καὶ
προσηκόντων.

Ἀγωνίζεον ἐν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας· καλῶ γὰρ ὁ
αἰών· καὶ ¹ τῆς ψυχῆς ὁ λογῶ πάντως χρησιμῶ·
εἰ μὲν ἐκ αὐτῆς τὰ πάθη φαίνεται, πρῶ ἀπολοῖται·
εἰδ' αὐτῆς, πρῶ ἀπαλλάτῃ· ὥς ἡ φυλαξάθαι τὸ
ἐκκρίσιον, ἢ μὴ λοιδορεῖσθαι τὸ ἀλλότριον.

Εἰδὲ μὲν τὰς δογματικὰς καὶ κατ'ἀληθείας εἶναι φι-
λοσοφικὰς φασκόντας, εἰ μὴ περὶ ἄλλο τι, τὴν γὰρ τῶν
παθῶν ἐνέργειαν ὁμολογεῖν ἀλλήλοις καὶ συμφερεσθαι·
πολύς δὲ αἰών ὁ παραλογῶ ἐστίν. οἱ μὲν γὰρ ἀπάντα
συλληβδὴν ταῦτα τῇ ψυχῇ φέροντες ἀνεθεσαν, ὥσπερ
στράτων ὁ φυσικῶ, καὶ μόνον τὰς ἐπιθυμίας ἀλλὰ καὶ
τὰς λύπας· καὶ τὰς φόβους καὶ τὰς φθόνους καὶ τὰς
ἐπιχαιρεκακίας, ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ ἡδονὰς καὶ ἀλγῆ-
δονας· καὶ ὅλως πάσαν αἰσθησὶν ἐν τῇ ψυχῇ συν-
εσθαι φασκόντες, καὶ τῆς ψυχῆς τὰ τοιαῦτα πάντα
εἶναι· μὴ τὸν πόδα πονεῖν ἡμῶν ὅταν προσκρούωμεν,
μὴδὲ τὴν κεφαλὴν ὅταν καταξώμεν· μὴ τὸν δακτύλον
ὅταν ἐκλεμώμεν· ἀναίσθητα γὰρ τὰ λοιπὰ πλὴν τῆς
ἡγεμονικῆς, πρὸς ὃ τῆς πλεῆγης ὀξέως ἀναφερομένης τὴν
αἰσθησὶν ἀλγῆδονα καλεώμεν. ὥς δὲ τὴν φωνὴν τοῖς ὠσιν
αὐτοῖς ἐνηχῆσαν ἐξω δοκῶμεν εἶναι, τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
ἐπὶ τὸ ἡγεμονικὸν διάστημα τῇ αἰσθησεὶ προσλοφίζο-

¹ f. τῇ ψυχῇ.

μενοι, παραπλησιως τον εκ τῆ τραυματικῆς πονον εχ' ὅπως την αισθησιν ειληφεν, αλλ' ὅθεν εσχε την αρχην ειναι δοκουμεν, ἐλκομενης επ' εκεινο της ψυχης αφ' ἧς πεπονθε. διο και προσκοψαντες αυλικα τας οφρυσ συνηλατον εν τῷ πληθει μοριῷ τῆ ἡγεμονικῆς την αισθησιν οξεως αποδιδουσαν. και παρεσκοπιμεν εσθ' ὅτε το πνευμα, καὶ τὰ * μερη δεσμοις διαλαμβανηται χερσι σφοδρα πιεζομεν, ἱσμενοι προς την διαδοσιν τῆ παθῆς, και την πληθην εν τοις αναισθητοις * πληττοντες, ἵνα μη * συναψαι πρὸς το φρονεν αληθων γενηται. Ταυτα μεν εν ὁ στρατων επι πολλοις ὡς εικον τοιςτοις. Ενιοι δε αντικρυς και ¹ δοξανε διαλογισμον εις το σωμα κατατενυσιν εδ' ειναι αιτιαν παραπαν ψυχην λεγοντες, αλλα τη τῆ σωματικῇ διαφορα και ποιότητι και δυναμει συνελεισθαι τα τοιαυτα. το μεν γαρ περι των εν αὐτῇ βιβλιον επιγραφομενον, εν ᾧ την ψυχην τη εσια παρυπαρχειν αποφανειναι ὁ λογος. οἱ μεν εν δεινοι το παραπαν Ἡρακλειδῃ νομιζουσιν, οἶδε πρὸς ανιπαρεξαγωγην τελευταχθαι των ειρημενων ἑτεροις περι εσιας ψυχης. εἴτω γεγραμμενον ανικρυς αναρει την εσιαν αυτης. ὡς τῆ σωματικῇ εχοντῇ εν αυτῇ τας ειρημενας δυναμεις πασας. Οἱ δε ὡςπερ δια μεσε των λογων επεχερησαν αφοριζειν της ψυχης ἰδια παθη και τα τῆ σωματικῇ, εν κοινῷ και πλατῇ εκ εχοντι φερομενοι τοπω συνεχυθησαν.

Ὅγε

¹ δοξαν και δ. ε. τ. σ. καλατινισιν.

Ὅγε τοι Ποσειδωνι[Ⓢ] τα μὲν εἶναι ψυχικά, τα δὲ
 σωματικά· καὶ τα μὲν ἔψυχης περὶ ψυχὴν δέ. *
 ἄπλως το * κρίσεισι καὶ ὑποληψέσιν· οἷον ἐπιθυμίας
 λείων, φόβος, οῤῃας· σωματικά δὲ ἄπλως, πυρετός, πε-
 ριψυξίς, πυκνώσεις, αραιώσεις. περὶ ψυχὴν δέ¹ σωματι-
 κά· ληθαργίς, μελαγχολία, δῆμνος, φαντασία, διαχυσις·
 ἀναπαλιν δὲ περὶ σῶμα ψυχικά, τρομός, καὶ ὠχρία-
 σεις, καὶ μέλας τὸς τῆς καλῆς φόβος ἢ λυπὴν.
² διόδοντ[Ⓢ] πάλιν ἰδία μὲν τίνα τῶ λογικῶ³ φημι τῆς
 ψυχῆς πάθη, ἰδία δὲ τῶ συμφυεῖς καὶ ἀλογεῖναι, ριπ-
 ταζόμεν[Ⓢ] ἐπὶ πάντῃ καὶ ψηλαφῶντι προσεοικώς τὰς
 διαφορὰς· ὅπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀγέμων ἐρῶν ἐστὶ διακρίναι
 πότε τῇ περὶ αὐτὰ κακίᾳ τὸ ἐκκεχυμένον διεφθάρκε,
 καὶ πάλιν πότε τῶν ὕγρων νοσήσαν διαβεβρωταί· * κε-
 κρυπταί· * ἤπερτε τῆς ψυχῆς ἀναμεμιγμένης εἰς τὸ
 σῶμα καὶ κατ' ἐκκράτησιν ἐνῶ * συμπεφυκυῖαν ἀπορῶν
 ἐστὶν * ἐκκαθαρᾶν τὴν διαφορὰν. ὅρως ψυχῆς καὶ σω-
 ματ[Ⓢ] ἐπιζητεῖς, ἔς ἣ φυσίς ἀνείλεν, ἐκ δυοῖν μίαν γε-
 νεσθαι σοφίζομένη· καὶ τῶ λογῶ παρενδεῖναι ἀρχομέν[Ⓢ]
 διασέλλει κοινωνίαν ἔδενι⁴ αὐτὴν ἔδε χωρίσιν ἢ μόνῳ
 τῶ θανάτῳ· ἐκεῖν[Ⓢ] δὲ τὰ πρ[Ⓢ] ἀλλήλα *
 κοῦφας, ἢ ἀποκρίνας θάτερον ἐξελεγχῆναι τὴν ἐκείνῃ
 φύσιν ὅσον εἶχεν ἀλλοτρίον· μεχρὶ δὲ τῶ το συγκε-

¹ f. σωματικά,

² f. Διόδωρος.

³ f. φησι.

⁴ f. λυπὴν.

κραμενον ἢ κοινωνία δεικνυσιν, ¹ ἀρνεμενην εν δυοιν εἶναι,
 και αποκρυψα ² τας αμφοιν εις κοινων αρχην, και ανα-
 πιμπλασα θαλερε θαλερον· ὡς μήτε ψυχης εἶναι παθῶ
 ὁ σωματῶ ε καθαπζεται, μήτε σωματῶ μελαβολήν
³ ὁ δια ψυχης ε κενωρηκε. Κινδυνευομεν ὁμοιον τι
 ποιειν τη περι τε ⁴ ορε ὑπ' Αἰθυπτιων μυθολογεμενη
 διανομη, δικασαντῶ τινῶ των παλαιότερων θεων,
⁵ ἐπι τῷ πατρὶ τιμωρων απεκλεινε την μητέρα, και το
 αἷμα αὐτε και τον μυελον καταλιπειν, περιελειν δε
 την τιμελην και τας σαρκας, ὡς τετων εν τη μητρὶ την
 συσασιν λαβοντων, εκεινων δε απο τε ⁶ πατρῶ την
 γενεσιν ρυεντων αὐτῶ· καθαπερ γαρ εἶτοι, ὡσπερ των
 * ανωθ καλα φυσιν κρασιν αχωρισον επιχειρητες
 διαιρειν, αχρι λοτε μυθωδες και απιστε προερρουνται,
 τον αὐτον τροπον ⁷ ἡμιν, σωματῶ και ψυχης ευθυς εν
 πρῶτῃ καλαβολῇ συγχυθεντων παθη διαλαβειν και χω-
 ρισαι ζητητες, ακριβεσ σφοδρα λοτε καθαπερ ορσαντε
 λεπτῃ πρῶ την διαιρεσιν δεομεθα. Ταυτην ⁸ ανοιγοντες
 φιλοσοφοι φασι μήτε σωματῶ εἶναι τι μητε ψυχης
 ιδιον παθῶ, αλλα τε κοινε· τον γαρ ανον ἡδεσθαι
 και λυπαισθαι και φοβαισθαι· τινα ανον; εχι την ψυ-
 χην· ὡσπερ γε παλιν ε το σωμα βαλλειν και ορχησθαι

¹ f. αρνεμενη εκ δ.

² f. τας αμφοιν φυσεις εις κοινην α.

³ f. ἡ δια—

⁴ f. Ωρε,

⁵ f. επει.

⁶ f. πατρος καλα τ.

⁷ f. ἡμεις.

⁸ f. απογοντες.

καὶ περιπαλεῖν· ἀλλὰ τὸν άνον, ἀμφοτέροις χρωμένον
ὥσπερ ἐξ ἀμφοῖν συνεσηκεν, καὶ ἐκ ἀν' θαυμάσαιμι τῶ-
τοις μαλιστα ὡς τὸ ἀληθές συμφερέῃαι· κρίσις γὰρ ἡ
λυπη κακῶ· τινὲς αὐτῷ παροντὲς ἐφ' ἧς συλλεσθαι
καθῆκει, καὶ ὁ φόβος¹ καὶ ἡ μελλοντὲς ἀφ' ἧς² φεύγει
καθῆκει καὶ ἀναχωρεῖν· ὥς τὸν λυπημένον αὐτὸν αὐτῷ
λεῖπειν, ὅτι μοι κακὸν ἐστὶ· καὶ τὸν φοβούμενον ὁμοίως, ὅτι
μοι κακὸν³ ἐστὶν· ἐγὼ δὲ ἐκ εἰμι ἡ ψυχὴ ἀλλ' ὁ άνος· καὶ
τὸ κακὸν ἐκ ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἀλλὰ τῶ άνε· πένια, νοσῶ,
ἀδοξία, θάνατος· διὸ⁴ τὴν τελευτήν καὶ τὸν φόβον ἀναγ-
καίον εἶναι παθὴ τῶ άνε καὶ ἐκ τῆς ψυχῆς. καὶ γὰρ
ἀλλῶς ὁρμῆς* μὲν πρὸς πλεονάζεσθαι τὸ πάθος τῷ ἀλογῷ
σφοδρὸν ἐχέσθαι καὶ ἀπειθεῖς· ὁρμῆς δὲ τὸ ζῶον, ἐκ ἡ ψυ-
χῆς, πρὸς τὸ κεραισθαι, πρὸς τὸ ὀπλισασθαι, πρὸς τὸ
λεσασθαι,⁵ καὶ ἀκλιθῆναι. ταῦτα γὰρ⁶ ἐπὶ τῷ άνω
πρακτῆρα τῇ ψυχῇ δὲ ἀσυμπλήρωτα· οἷς καὶ πῖθάνον ὁρμῆς τὸν
άνον ἐκ τῆς ψυχῆς· εἰδ' ὁρμῆς καὶ ὀρεγέσθαι· ἐκέν καὶ
ἀλογῶς ὀρεγέσθαι τῶ⁷ ἐστὶν· εἰδὲ ἐπιθυμεῖ καὶ ἡδεσθαι·
εἰδὲ ἡδεταὶ καὶ λυπεῖσθαι· καὶ φοβεῖσθαι· ταῦτα γὰρ
⁸ ἐκεῖνοι ἐξ ἀνάγκης ἐσεσθαι συμβεβηκεν· ὥς⁹ μὴ εἶναι
ψυχῆς ἰδίον, ἀλλὰ καὶ¹⁰ ἀναιρεῖν καὶ ἀχθεσθαι καὶ ὀρε-
γέσθαι καὶ φοβεῖσθαι τὸν άνον. Ταῦτα δὲ ἐστὶν ἐκ λυονίων

¹ f. κακῶ μ.² f. φεύγειν κ.³ f. κακὸν ἐστὶν.⁴ f. τὴν τε λυπὴν.⁵ f. πρὸς τὸ κ.⁶ f. ἐστὶ τ.⁷ f. ἐστὶν ἐπιθυμεῖν· εἰδὲ ε.⁸ f. ἐκεῖνοις ε. α. ἰπτεσθαι σ.—⁹ f. μὴδιν.¹⁰ f. ἀλλὰ καὶ χαιρεῖν.

την ἀπορίαν ἀλλ' ἀποδιδρασκούων· καὶ γὰρ εἴτα μαλιστα
 φαίνεται εἶναι τὰ ἀνὰ ταῦτα πάθη, μένει το ἀπορεῖν τινι
 καὶ κατὰ τι ταῦτα πάσχει· πότερον κατὰ τὴν ψυχὴν ἢ
 κατὰ τὸ σῶμα· καὶ ὀρχεῖται ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ ταῖς χερσὶ· καὶ
 λακτίζει ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ τοῖς σκελετοῖς· καὶ βλέπει κατὰ τὴν
 οὐσιν· καὶ ἀκούει κατὰ τὰ ὦτα· καὶ ὅλως το μὲν ἐρῶν ἐστὶ
 κοινὸν τὰ ἐκ ¹ τὰ πάντων συνεσῶται, τὴν δ' αἰτίαν τῆς
 συμπράξεως ἔχει τὸ μέρος ὃ προσχρῶμενος ἐνεργεῖ ἄνθρωπος.
 “ Ἀλλὰ το μὲν πλεον πολυαῖκος πολέμοιο,” φησὶν
 Ἀχιλλεύς, “ Χεῖρες ἐμὰι διέπυσιν.” ἐκ ἀποσερῶν ἑαυτοῦ
 τῶν πολεμικῶν ἐρῶν, ὅτι ταῖς χερσὶν ἐπεβράβη τὴν αἰ-
 τίαν· ἀλλὰ δὴλον ὅτι ταῖς μὲν χερσὶ κατεργάζεται τὰς
 πολεμικὰς καὶ τῷ ξίφει· αὐτὸς μὲντοι ἦν ὁ διεργαζόμενος·
 καὶ ὁ λέγων, “ Δεῖν ² κολασθῆς πελεκυς ³ αὐχένος τε-
 μναι,” ⁴ αὐτὸ κολάζει ὁ εἰρηκεν ἀλλ' ὡς κολάζουσιν. ὥτως
 ἐν ὃ τὴν ἐπιθυμίαν ἐπιζητῶν, πότερον τὰ σῶματ' ἐστὶν
 ἢ τῆς ψυχῆς, ἐκ αἰνῶει ὅτι το λυπεύμενον καὶ ἐπιθυμῶν
 αὐτ' ἐστὶ, ⁵ πότερον τῇ ψυχῇ προσχρῶμεν ἢ τῷ σωματικῷ
 καὶ κατὰ τὸ σῶμα τὸ πάθος πάσχει διηπορήκεν· ὥστε τὰς
 προφασεὶς ἑασάντες ἀψώμεθα τὰ λόγια καὶ κατὰ τὴν ζη-
 τησὶν * ἡδὴ. Ὅσοι τοίνυν ⁶ τῆς ψυχῆς ἐκ ἀφθάρτου εὐδὲ
 ἀθανάτου μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπαθὲς πειρῶνται διαφυλάττειν,
 ῥωμὴν τινὰ τῇ ἀπαθείᾳ τὴν ἀφθαρσίαν προβάλλομενοι,

¹ f. ἐκ τῶν π

⁴ f. πότερον δὲ τ.

² f. θυμίας τ.

⁵ f. τὴν ψυχὴν.

³ . ἢ τὸ κολάζον εἰρηκεν, ἀλλ' ὡς κ.

καὶ τὸ πάσχον ¹ ἀλλ' ὡς γέ πως ἤδη φθορὰς ἀναδεχέσ-
 θαι πείραν οἰομένοι, ταδε παθὴ πᾶντα καὶ τὰς ἀσθενείας
 ὥσπερ ἐκ ριζῆς τῆς σαρκὸς ἀναβλάσκειν ἐπὶ τὸν αἶνον,
 τῶν διαφορῶν πρῶτον ἐξόνται τῶν περὶ τὰ σωμαῖα φαι-
 νομένων καὶ αἰ χρόνους καὶ φύσεις καὶ μέλας βολας· οἷον εὐθύς
 ἐν νεοῖς ἀκμαζεῖ τὸ ἐπιθυμητικόν· ἐν πρεσβύταις τὸ πε-
 ριλυπόν· τοῖς μὲν γὰρ αἷμα ² τὸ θερμαίνειν κεκραται,
 καὶ πνεῦμα ραγδαῖον ἐπὶ τὰς ὀρεξεις παρέσχηκε, καὶ τὸ
 σῶμα τοῖς ὀργανοῖς καθάροις καὶ ἀκράφνεσιν ἐμμελές
 αἰ καὶ πολυσφαλὸν ³ ἀνακινεῖ ἀναρριπίζει τὰς ἐπιθυ-
 μίας ὥσπερ ἐξ ὕλης νεαρὰς ἀναπλομένας * περιφέρειν
 αἷματος * ἐξὸν μέλας βαλλομένον ἐπὶ πολλὰ τὰς ὁρμαῖς
 τὸν νεόν *. ὁ πρεσβύς ⁴ τετὸ θερμὸν προλιποντῶ ἤδη
 ὡς τε ἐπιθυμητὸ ἀναζωπυρεῖο, καὶ τῷ πνεύματι χαλῶν,
 καὶ καταλετρίμμενος τῷ σωμαίῳ, περὶ τὰς ἡδονὰς ⁵ ἀβλυ-
 τὰς ἐπιθυμίας καὶ ⁶ δυσκινήται * * * *

Εἰ μέρος τοῦ παθητικοῦ τῆς ἀνὲς ψυχῆς ἡ δύ-
 ναμις. Λόγος ΙΗ.

Περὶ τῆς παθητικῆς καὶ αλόγου ζωῆς, πότερα μέρ^{ος}
 ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου ψυχῆς ἡ δύναμις, ἐπισκεπτεῖται. εἰκόσιν
 γὰρ τῶν ἀρχαίων οἰμεν ἕτως οἶδε ἐκείνως ἀποφηνάμενοι

¹ f. ἀμωγεπώς.

² f. τῷ θ.

³ f. ἀνακινεῖ καὶ α.

⁴ f. τε τε θεμεν π. η' ὃ το ἐπι-

θυμητικὸν α.

⁵ f. ἀμβλύται τ.

⁶ f. δυσκινήται.

περι αὐτης. ἀξίον ἔν και ἡμᾶς ἀπορησαντας και ἐπι
 ζητησιν τραπομενῆς ταυτῇ δοξασαι, ¹ εἰπερ αν και ζη-
 τῆσι φανεῖται πιθανώτερον. Ὅσοι μεν ἔν μερ² ἀποδι-
 δοασιν αὐτῇν δοξαμεν αν ἐκεῖνα λεῖν ἐμψυχα τα αλοῖα
 των ζῶων, ἔδε ψυχὴν ἐχοντα ἀλλὰ τι μοριον ψυχῆς.
 ὅσοι δ' αν δυναμιν, πρῶτον μεν ἀποπον ὅτι τῷ τοπῷ δια-
 χωρίζουσιν αὐτῇν ἀπο της ἀνιδιαιρεμένης αὐτῇ δυναμείως
 της λογικῆς. ἔ γὰρ διαιρεῖται ἀπ' ἀλλήλων αἱ δυναμεις
 ὅσαι τῆ αὐτῆς τυγχάνουσιν ἔσαι. ² εἶδε τοῖς ἀλογοῖς ἡ
 παθητικὴ μεν ἐσιν, ἡ λογικὴ δὲ ἔδαμῶς. ἐπειτα και
 συνυπαρχεῖν ποιεσι τὰναντία κατὰ ταῦτο. αἱ γὰρ δυ-
 ναμεις τοιαῦται ὡς τε ἐκάστην καὶ ὅποσαι αν ὡσι περὶ
³ ὅλῃν θεωρεῖσθαι το ὑποκειμενον. το δὲ λογικόν και το
 αλοῖον ἔχ' ἔτω περὶ ψυχὴν. ἀπολεμνεσθαι γὰρ δοκεῖ της
 ὅλης και ποιεῖν αὐτῇν το μεν ἄλλο τοδὲ ἄλλο. και τῆτ'
 εἰκότως. ἐναντία γὰρ. τὰδ' ἐναντία καθ' ἓν και το αὐτο
 συνυπαρχεῖν ἀληθές. ἔδεν γὰρ ἰσῶς κωλυεῖ και τὰναν-
 τία συνυπαρξαι τὸν εἰρημενον τροπον, εἰαν δυναμεις ὡσι
 και μὴ ἐνεργεῖται ⁴ λαμβανόνται λογιζεσθαι μεν γὰρ και
 ἀλογίσειν, ἡ ὑγιαίνειν και κακῶν ⁵ ἀμφω ἀδυνατ ἡ μεν
 τοι δυναμῖς τῆ κακῶν ἅμα περὶ το αὐτο, ἡ ἀλογίσειν
 περὶ τὴν ψυχὴν ἅμα. ἔ μεν τοι και αἱ κατὰ ταυτας
 ἐνεργεῖται. και πλεον δὴ το αὐτο δυνασθαι ἔδεν κωλυεῖ,

¹ f. ἡπερ.

² f. ἰδι τ.

³ f. ἰλοι θ.

⁴ f. λαμβανόνται,

⁵ f. ἀμφω ἅμα ἀδύνατον.

οἶον το αληθευειν τον τε επισημονα και τον διαλεκτικον.
 ἔτω δη και αλογισειν την τε των αλογων ζων ψυχην
 και την ανθ. αλλα την μεν των αλογων εν τω ειναι αυ-
 της το αλογισειν εχειν. διο και αει αλογισει· και εχ' ὅτε
 μεν τῆτο, ὅτε δε το ενανθιον· την δε τῆ ανθ το μεν αλο-
 γισειν εκ εν τω ειναι εχειν ¹ αυθην. ε γαρ αν και ελογι-
 ζεθ· το δυνασθαι μεν τοι αλογισειν και το δυνασθαι
 λογιζεσθαι· ενεργει δε κατ' αμφω· καθια λογον μεν ὅπη-
 νικα βλεψη πρὸ την ἑαυτης εσιαν· αὕτη δε εσιν ὁ εν
 αυτη νθς· καθια δε την αλογιαν ὅποθιαν νευση προς τα εξω
 αυτης. ταυτα δ' εσι τα αισθητα. αλλο εν το εν ανω
 αλογον και αλλο το εν τοις ζωοις· το μεν γαρ εν τῆτοις
 ψυχῃ, τοδε εν ανω δυναμις. και τῆτ' αν ειη της τῆ
 λογιζεσθαι δυναμειως αχωρισον. ορθως αρα και Αριστο-
 τελης την ανθ ψυχην δυναμιν συναποκαλων, ὅτι ποτε
 μεν λογιζεται ποθι δ' ε. ὅταν εν μη λογιζεται αλλο τι
 η αλογισει; αρ' εν ἡ κατα το λογιζεσθαι δυναμις και
 αυτο λογιζεσθαι ψυχῃς εσι * και εν χαρτη *. χαρτης
 δ' ε· αλλ' ει τῆτο, ἑτερα εσαι αυτης εσια παρα το
 εργον και την πρὸ τῆτο δυναμιν· και ἔξει το ὑποκει-
 μενον περι ὁ θεωρηθησειαι ἡ δυναμις αυθης. και εσαι το
 ονομα τῆτο ψυχῃ το ὑποκειμενον μεθι των περι αυθ
 θεωρημενων δυναμειων. και ζων ἔξει ε δια πασης ἑαυ-
 της· καθια γαρ το ὑποκειμενον αζωθ εσαι· ταχα δε
 και πανθιαπρασιν· εδεμια γαρ αυτης εν τη φυσει ενεργεια

¹ αυθης.

ζωτική· ἀλλὰ παντα δυνάμεις· δυνάμει ἔν εἶναι ζῶσα·
 ἢ το δυνάμει το καθ' ἐξὶν ρῆλεον· ἵνα πῶς μὲν ἔχει ζῶην
 πῶς δὲ ἔχει· δύο γὰρ ζῶαι· ἢ μὲν ὡς ἐξίς, ἢ δὲ ὡς το
 ἐνεργεῖν. καὶ ἢ μὲν ὡς ἐξίς ψυχή, ἢ δὲ ὡς το ἐνεργεῖν ὁ
 νες. εἰ ἔν ἢ ὡς ἐξίς ζῶη ἢ ψυχή, ἀπλή αν εἴη χωρὶς
 ὑποκείμενα· τοιῶτον γὰρ τι τὴν ψυχὴν ὑπολαμβάνομεν,
 ὅ τὴν ζῶην ἔχει συμφύλον, καὶ ἔ παρ' ἄλλε ἀλλὰ παρ'
 αὐτῆς· σωμαίων γὰρ το παρ' ἄλλε τὴν ζῶην μεταλαβ-
 χάνειν· εἰ δὲ ἦν τι συνθετόν ἢ ψυχή, ἐξ ὑποκείμενα καὶ
 εἶδους συσκειμένη, ἔκ αν εἴσχε παρ' αὐτῆς ἀλλὰ παρ'
 ἄλλε τὴν ζῶην· παρὰ γὰρ τῷ εἶδους. ὥσπερ καὶ τῷ πυρί
 * τῷ θερμῷ εἶναι παρὰ τῆς θερμότητος, καὶ ἔ παρὰ τῆς
 ὕλης. ἐπεὶ δὲ ἔκ αν σῶμα ἦν· το γὰρ ἐξ ὑποκείμενα καὶ
 εἶδους σῶμα· δυνάμεις ἔν ζωτική ἢ ψυχή. δυνάμεις δὲ ἢ
 ὡς ἐξίς· δια τῆς καὶ ἐλευθερά καὶ πρὸ τὰς ἐνεργείας
 ἀκωλυτῶ· ἔχεσα γὰρ ζῶην, μάλλον δὲ ἔσα ζῶη,
 κινεῖται καθ' ἑαυτὴν ὅποτε βελεῖται· τῆς δὲ περὶ τῆς
 ἐξω σωμαίων ψυχῆς ὑποληπτόν. ἢ γὰρ κρατήθεισα σω-
 μάτι καὶ τοῖς ἐκ τῆς παθεσιν ἀπολλυσι το ἐλευθερόν,
 καὶ ἔχ' ὅποτε βελεῖται κινεῖσθαι ἑαῖται, ἀλλὰ δεδωλω-
 μένη πεπαύται τῆς ἐνεργείας· καὶ εἰ τις ἐπὶ ψυχῆς ὀλε-
 θρῶ εἴη, ἔτῳς αν εἴη· οἷον γὰρ ἀπολλύται σβεννυμένης
 ἐν αὐτῇ τῆς κατὰ νῦν ἐνεργείας. αἰδὲ δοκεῖ ἐνεργεῖν * ἀπο-
 σρεφεί, ταύτα παθημάτων αν εἴη μάλλον, ἔκ ἐνεργημάτων.
 καὶ ἔκ αὐτῆς ταῦτα, ἀλλὰ τῷ ζῶ· κατ' αὐτὴν μὲν-
 τοι·

τοι· το γὰρ ¹ λοῖσθαι καὶ θεωρεῖν μόνον αὐτῆς· καὶ
 τεθ' ἡ κυρίως ἐνέργεια, ταῦτε παρὰ τῆς τοῦ ζῶντος παύσεως
 καὶ πάθης μάλλον, ἐκ ἐνέργειας. Ἀλλὰ πῶς, εἰ κατ'
 αὐτὸ εὐ πασχεῖ τὰ ζῶα, ἐκ αὐτῆς παθητικῆς; πασχεῖν
 γὰρ κατὰ τὴν παθητικὴν εὐλογον ψυχὴν· ὥσπερ καὶ
 ὑφαίνειν κατὰ τὴν ὑφαντικὴν. ἢ τὸτο μὲν ἀληθές καὶ
 δίδοναι χρὴ. ἀπορητέον δὲ περὶ τῆς καλεσμένης παθη-
 τικῆς, καὶ περὶ τοῦ πασχεῖν ὅλως πῶς γινέσθαι· πόθεν
 το μὴ ἐνέργειαν τὴν ψυχὴν κατὰ λόγον ἢ ἄλλως. εἴη γὰρ
 το μὴ ἐνέργειαν ἔθεν ἐς πάθος ἐπαινετόν· φαίνεται δὲ
 ἀπάνητα ὅποσα μέλειται ὑπὸ τοῦ λόγου χρησιμα ὄντα·
 ἀρετὰς γὰρ αὐτὰ καλεσμέναι πολιτικάς, καὶ ἐπαινεμέν-
 τον ἔχοντα αὐτάς. μέλεισθαι δὲ ἐκ αὐτῶν ἡδυνάτο μὴ
 ἐφορῶντάς αὐτὰς, καὶ ἐνδίδοντάς αὐτοῖς ἀφ' αὐτῶν
 μέτρον καὶ ὅρον· τὸτο δὲ ἔθεν ἄλλ' ἢ ἐνέργειαν περὶ
 αὐτὰ. ἐνέργειαι ἐν ἅμα ὁ λόγος καὶ πασχεῖ τὸ ζῶον.
 καὶ τὸ αὐτὸ καὶ λογιζομένθα ἅμα καὶ πασχομέν· ἐν
 γὰρ ἡδὴ * ἔχει. δυνάμεις δὲ ἦσαν πλείους, ἢ τε τὸ
 ἐνέργειαν καὶ μὴ· μάλλον δὲ μία δύναμις· τὸ γὰρ μὴ
 ἐνέργειαν ἀδυναμίας αὐτῆς εἶη, καθ' ὃ καὶ ἀλοῖζειν ἐλέγετο
 τὸ ζῶον. ἀλλὰ τὰ τε ὑποθέσει ταύτη φαίνεται πλείω
 τὰ ἔπομενα ἀληπ² καὶ ἄλλως ἀποδέναι τὰ πάθη τοῖς
 ἀνθρώποις ἐκ εὐπορον. ἐπισκεπτόμενον δὲ τι, πῶς ἐφαμέν
 ἐνέργειαν τε ἅμα τὸν λόγον καὶ εἶναι τὰ πάθη περὶ τὸ
 συναμφοτερόν· φαίνεται γὰρ ἔχαι ἅμα ταῦτα γινόμενα

¹ f. λοῖσθαι.

² f. ἀλοπα.

αμφω, μεινασθης μὲν ἀρχῆς τῆς διανοίας ἐπεισελθόντα
 τὰ παθῆ περὶ το σὺναμφοτερον· γινομενων δὲ τῶν
 παθῶν παρελθὼν αὐθις ὁ λογος καὶ διακοσμησας αὐ-
 τὰ· τις ἐν ἡ καλυμμενη παθητικῇ ψυχῇ; ἡ αὐτὴ
 ἡπερ καὶ λογισικῇ. παθῶν γὰρ τι αὐτῆς το μὴ
 ἀπαυςως ἐνεργεῖν· καὶ παθητικῇ, ὅτι θεωρεῖν αἰε τε
 καὶ συνεχῶς ἀδυνατῶν· ὅταν ἐν μὴ θεωρῇ πρῶτον το
 σῶμα ἐπεσραπῆαι καὶ ἀποσροφῶν¹ ἐστὶ. τε νῦν δὲ ἔσται
 ἀποσροφῶν ἀνοηταινεῖν εἰκοτῶς λεῖοιτ' αὖν, καὶ ἔθεν
 ὑγιες βλέπειν ἔδε κρινεῖν ὀρθῶς· ἀλλὰ δοξάζει τατε
 μὴ ἀθάνα καὶ τῆνανθιαν. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης δοξῆς
 καὶ κρισεως ἀποτελεισθαι τὰ παθῆ περὶ το σὺνθετον.
 σὺνθετον τε ἐκ τε τῶν σωματῶν καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ζῶης
 ἣν ἐνδιδῶσιν ἡ ψυχῇ. ἐνδιδῶσι γὰρ ὅλας δυνάμεις τὰ
 κα ἀφ' αὐτῆς ἀπορροῖαν τῶ

¹ f. ἰσθὶ τῶ νῦν τ.

